

Učební osnovy 2. stupně

1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

1.1. Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

1.1.1. Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6. a 7.ročníku 4 hodiny týdně, v dalších ročnících jsme využili k posílení disponibilní časové dotace a zvýšili jsme počet hodin v 8.ročníku na 4,5 a v 9.ročníku na 5 hodin týdně.

Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informatiky, neboť využíváme všech dostupných výukových programů. Výjimečně pracujeme v terénu, zejména při Komunikační a slohové výchově.

V Komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického cítění, rozpoznání literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě (aby jí dali přednost před televizními programy, videokazetami a počítačovými hrami).

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů) a audiovizuální techniku
- předkládá dostatek informačních zdrojů z učebnice a pracovních textů
- zařazuje práci s jazykovými příručkami a slovníky
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např. získaných z četby a samostudia) a z vlastního úsudku
- předkládá modelové situace a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění

Kompetence komunikativní

Učitel

- zařazuje řečnická cvičení a slohové práce na dané téma
- zařazuje diskusní kroužky a besedy
- nabízí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování samotnými žáky
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení (spolupráce se speciálním pedagogem)
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- podporuje u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic

- aktivně zapojuje žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích, popř. účastí na jejich organizování a účastí v soutěžích

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů
- kontroluje samostatné práce žáka

Převzato ze ŠVP ZŠ Nuselská, Havlíčkův Brod

Komentář:

Autoři školního vzdělávacího programu oddělili učební osnovy 1. a 2. stupně. Ukázka se týká charakteristiky vyučovacího předmětu na 2. stupni, proto jsou zde uvedeny pouze údaje vztahující se k realizaci Českého jazyka a literatury v 6. - 9. ročníku.

*Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. stupeň je potom uvedena v příslušné části učebních osnov pro 1. - 5. ročník. Ukázka zahrnuje všechny povinné údaje – obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu i výchovné a vzdělávací strategie. Výchovné a vzdělávací strategie u jednotlivých klíčových kompetencí jsou vždy uvozeny slovem „učitel“, čímž je dobře nasměrováno správné zformulování strategií. Důležité je uvádět, **co** učitel dělá, aby utvářel a rozvíjel u žáků klíčové kompetence (nikoli k čemu chce učitel žáky vést - potom by se nejednalo o strategie, ale o cíle).*